

אותו נחש רע, הצד האחר הטמא, ונפרדים ממנו ולא מתפתים אחריו. אשריהם בעולם הזה, אשריהם בעולם הבא.

וַיִּיצֶר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם אֶת הָאָדָם עֶפְרָ מִן הָאֲדָמָה (בראשית ב), עֶפְרָ הוּא, וְלֹא חֹמֶר. עֶפְרָ הוּא, וַיָּשׁוּב לְעֶפְרָ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם א) כִּי עֶפְרָ אֶתָּה וְאֵל עֶפְרָ תִּשָּׁב, (לאחר שחטא נעשה מזון לנחש ולפיכך וכו') אַחַר שְׁחָטָא. וּמִשׁוֹם כֶּךָ פְּתוּב עַל הַנְּחֹשׁ, (שם) וְעֶפְרָ תֹאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. עֶפְרָ זֶה הוּא אָדָם, שְׁכַתוּב כִּי עֶפְרָ אֶתָּה וְגו'. וּמִשׁוֹם כֶּךָ פְּתוּב עֶפְרָ וְלֹא כְּתוּב אֲדָמָה וְלֹא חֹמֶר, וְכַתִּיב (ישעיה סה) וְנַחֲשׁ עֶפְרָ לְחֹמוֹ.

עַד שִׁיתְעוּרֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וַיִּבְעַר אֶת אוֹתָהּ רוּחַ טְמֵאָה מִן הָעוֹלָם, שְׁכַתוּב (שם כה) בַּלַּע הַמּוֹת לְנֹצֵחַ וְגו'. וַיִּקִּים אֶת אוֹתוֹ עֶפְרָ וַיַּעֲרֵר אוֹתוֹ לְשִׁמּוֹחַ בְּעוֹלָם, שְׁכַתוּב (שם כו) הַקִּיצוּ וְרַנְּנוּ שְׁכֵנֵי עֶפְרָ וְגו'.

כְּתוּב (בראשית א) וַהֲנַחֵשׁ הָיָה עָרוֹם, וְהָרִי בְּאָרְנוֹ. אֲבָל הַצַּד שְׂרוּכֵב עָלָיו נוֹתֵן לוֹ כַּח לְשִׁלְטַת וּלְפִתּוֹת וּלְהַשְׁטִין. וְזֶהוּ סוּד הַזִּכָּר, שֶׁהָרִי הַזִּכָּר שׁוֹלֵט עַל הַנְּקֵבָה וְנוֹתֵן בָּהּ כַּח. הַשְּׂמֵשׁ וְהַלְבָּנָה מְשַׁמְשִׁים כְּאֶחָד, וְלֹא נִפְרָדִים לְעוֹלָמִים. חֹשֶׁף וְאֶפְלָה מְשַׁמְשִׁים כְּאֶחָד. הוּא חֹשֶׁף וְהִיא אֶפְלָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, (שמות ט) וַיְהִי חֹשֶׁף אֶפְלָה. חֹשֶׁף וְעַרְפֵּל. מִשׁוֹם שֵׁישׁ חֹשֶׁף וַיֵּשׁ חֹשֶׁף.

שְׁנֵינּוּ, מִי שְׂרוּאָה גָּמַל בְּחִלּוּמוֹ, מִיתָה נִגְזְרָה עָלָיו וְנֹצֵל מִמֶּנָּה, מִשׁוֹם שֶׁהוּא צַד הַטְּמֵאָה, וְזֶהוּ (בראשית א) קֶץ כָּל בְּשָׂר.

יוֹם אֶחָד הָיָה יוֹשֵׁב רַבִּי אֶלְעָזָר לְפָנָיו רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, קֶץ כָּל בְּשָׂר הִזָּה, הָאֵם נִהְיָה מֵאוֹתָם קְרִבְנוֹת שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מִקְרִיבִים עַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ אוֹ לֹא? אָמַר לוֹ, כֹּלָם הָיוּ נִהְיָנִים כְּאֶחָד, לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.

מִנִּיה וְלֹא אֶתְפָּתוֹ אֲבִתְרִיָּה וְכַאֲשֶׁר אֵינּוֹן בְּעֵלְמָא רִין וְכַאֲשֶׁר אֵינּוֹן בְּעֵלְמָא דְאַתִּי. וַיִּיצֶר יי' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפְרָ מִן הָאֲדָמָה. עֶפְרָ אִיהוּ, וְלֹא חוֹמֶר. עֶפְרָ

אִיהוּ, וַיִּתּוּב לְעֶפְרָא. כְּמָה דְאַתָּה אָמַר, (בראשית א) כִּי עֶפְרָ אֶתָּה וְאֵל עֶפְרָ תִּשָּׁב. (נ"א לְכַתֵּר דְחֻטָּא אֶתְעֵבִיד מִזוּנָא לְנַחֵשׁ וּבְנִין כֶּךָ וכו') לְכַתֵּר דְחֻטָּא, וּבְגִין כֶּךָ פְּתִיב בֵּיה בְּנַחֲשׁ, וְעֶפְרָ תֹאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. עֶפְרָ דָּא הוּא אָדָם, דְכְּתִיב כִּי עֶפְרָ אֶתָּה וְגו'. וּבְגִין כֶּךָ פְּתִיב עֶפְרָ, וְלֹא כְּתִיב אֲדָמָה, וְלֹא חוֹמֶר, וְכַתִּיב (ישעיה סה) וְנַחֲשׁ עֶפְרָ לְחֹמוֹ.

עַד דִּיתְעַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וַיִּבְעַר לְהַהוּא רוּחָא מְסֻאָבָא מְעֵלְמָא, דְכְּתִיב, (ישעיה כה) בַּלַּע הַמּוֹת לְנֹצֵחַ וְגו', וַיִּקִּים לְהַהוּא עֶפְרָ, וַיַּעֲרֵר לִיה לְמַחְדֵּי בְּעֵלְמָא, דְכְּתִיב (ישעיה כו) הַקִּיצוּ וְרַנְּנוּ שְׁכֵנֵי עֶפְרָ וְגו'.

כְּתִיב (בראשית א) וַהֲנַחֵשׁ הָיָה עָרוֹם, וְהָאֵ אֹקִימָנָא. אֲבָל סְטְרָא דְרָכִיב עָלֶיהָ, יְהִיב לִיה חִילָא לְשִׁלְטָאָה, וּלְמַפְתִּי, וְלֹא־סְטְרָאָה. וְדָא הוּא רִזָּא דְדְכוּרָא, דְהָא דְכוּרָא שְׁלִיט עַל נְוִקְבָא, וַיְהִיב בָּהּ חִילָא. שְׂמֵשָׁא וְסִיְהָרָא מְשַׁמְשִׁין כְּאֶחָד, וְלֹא מְתַפְרָשִׁין לְעֵלְמִין, חֹשֶׁף וְאֶפְלָה מְשַׁמְשִׁין כְּאֶחָד. אִיהוּ חֹשֶׁף, וְאִיהוּ אֶפְלָה. כְּמָה דְאַתָּה אָמַר (שמות י) וַיְהִי חֹשֶׁף אֶפְלָה. חֹשֶׁף וְעַרְפֵּל. בְּגִין דְאִית חֹשֶׁף, וְאִית חֹשֶׁף.

תַּנּוּ, מָאן דְחָמָא גָּמַל בְּחִלְמִיָּה, מִיתָה אֶתְגַּזְרָת עָלֶיהָ, וְאֶשְׁתַּזִּיב מִינָהּ. בְּגִין דְאִיהוּ סְטְרָא מְסֻאָבָא, וְהָאֵ אִיהוּ (בראשית ו) קֶץ כָּל בְּשָׂר.

יּוֹמָא חַד הָוָה יְתִיב רַבִּי אֶלְעָזָר קָמִיָּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הָאֵ קֶץ כָּל בְּשָׂר אֶתְהַנִּי מֵאֵינּוֹן קְרִבְנִין דִּהוּוּ יִשְׂרָאֵל מִקְרִבִין עַל גְּבֵי מִדְבָּחָא, אוֹ לֹא. אָמַר לִיה, כֹּלָא הוּוּ מְסַתְּפָקִי כְּאֶחָד, לְעֵילָא וּלְתַתָּא.

ובא ראה, פהנים ולוים וישראלים, הם נקראים אדם עם חבור לאותם רצונות קדושים שעולים מתוכם, ואותו שה או כבש או אותה בהמה שמקריבים, צריך שטרם תקרב על המזבח, לפרש עליה את כל החטאים וכל העונות וכל ההרהורים הרעים שעשה, ואז היא נקראת בהמה בכל, בתוך אותם חטאים ורעות והרהורים.

כמו שהקרבן לעזאזל, שכתוב (ויקרא טו) והתודה עליו את כל עונת בני ישראל וגו' - כך גם פאן. וכשעולה על גבי המזבח, מגיע לו על כל אחד בפלים. ומשום כך זה עולה למקומו, וזה עולה למקומו. זה בסוד אדם, וזה בסוד בהמה. כמו שנאמר, (תהלים לו) אדם ובהמה תושיע ה'.

חביתים וכל שאר המנחות, לעורר רוח הקדש ברוח הפהן, ושירת הלויים, ותפלת ישראל. ובאותו הענין והשמן והקמח שעולים, נרוים ונהנים כל שאר בעלי הדין שלא יוכלו לשלט באותו דין שנמסר להם, והכל בפעם אחת. בא וראה, הכל נעשה בסוד האמונה, להנות זה בזה, ולעלות למעלה מי שצריך עד אין סוף.

אמר רבי שמעון, הרימותי ידי בתפלות למעלה, שכשצריך עומד אותו רצון שלא נודע ולא נתפס לעולמים, הראש הנסתר יותר למעלה, ואותו ראש מוציא מה שמוציא, ולא ידוע. ומאיר מה שמואיר, הכל בסתר.

רצון המחשבה העליונה, לרדף אחריו ולהיות נאור ממנו. מסך אחד נפרס, ומתוך אותו מסך ברדיפת אותה המחשבה העליונה, מגיע ולא מגיע, עד

ותא חזי, פהני וליואי וישראל, אינון אקרוין אדם, בחבורא דאינון רעותין קדישין, דסלקא מגווייהו. והוא אמרא, או כבשא, או ההוא בהמה, האי דקרבין, אצטריף עד לא אתקריב על מדבחה, לפרשא עלה כל חטאין, וכל חובין, וכל הרהורין בישין דעבד. וכדין ההיא, אתקרי בהמה בכלא, בגו אינון חטאין ובישין והרהורין.

בגוונא דקרבנא דעזאזל, דכתיב, (ויקרא טו) והתודה עליו את כל עונות בני ישראל וגו', הכי נמי הכא. וכד סלקא על גבי מדבחה, מטו לה על חד תרין. ובגין כך, דא סלקא לאתריה, ודא סלקא לאתריה, דא ברזא דאדם, ודא ברזא דבהמה, כמה דאת אמר (תהלים לו) אדם ובהמה תושיע יי'.

חביתין וכל שאר מנחות, לאתערא רוחא דקודשא, ברעותא דכהנא, ושירתא דליואי, וצלותא דישראל. ובההוא תנא, ושמןא וקמחא דסליק, מתרוון ומסתפקי כל שאר מארי דדינין, דלא יכלי לשלטאה בההוא דינא דאתמסר לון, וכלא בזמנא חדא. תא חזי, פלא אתעביד ברזא דמהימנותא, לאסתפקא דא בדא, ולאסתלקא לעילא מאן דאצטריף, עד אין סוף.

אמר רבי שמעון, ארימית ידי בצלותין לעילא, דכד רעותא עלאה, לעילא לעילא, קיימא על ההוא רעותא דלא אתידיע, ולא אתפס לעלמין, רישא דסתים יתיר לעילא, וההוא רישא אפיק מה דאפיק, ולא ידיע. ונהיר מה דנהיר, פלא בסתימו.

רעו דמחשבה עלאה, למרדף אבתריה, ולאתנהרא מניה, חד פריסו אתפרס, ומגו ההוא פריסא ברדיפו דההיא מחשבה